

DRAGA *78

»V službi Duha stojimo, v službi neodvisnega, svobodnega Duha.«

(Srečko Kosovel,
Zbrano delo, III., I. del, str. 761)

DVORANA DRUŠTVA SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV, TRST,
Donizettijeva ulica 3

Petek, 1. septembra 1978, ob 18. uri:

PREDSTAVITEV zastopnikom javnih občil in javnosti skupine sodelujočih na letošnji DRAGI

Po predstavitvi zakuska in družabnost.

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, Opčine, Narodna ulica šte. 89

Sobota, 2. septembra 1978, ob 17. uri:

SLOVESNA OTVORITEV z nastopi javnih predstavnikov.

Po otvoritvi prvo predavanje: IDEOLOGIJA IN DEMOKRACIJA. Predavatelj, strokovnjak z dometom preko slovenskih meja, bo razgrnil problematiko teh dveh kategorij — ideologije in demokracije —, ki bistveno pogojujeta moderni svet. S humanističnega zornega kota si bo zastavil vprašanje, ali se ti dve kategoriji dopolnjujeta ali pa se izključujeta. Predavanje, razpeto med znanstvenim in vrednostnim, bo še enkrat izpričalo intelektualno raven DRAGE. Predavatelj bo nastopil prvič. Po predavanju diskusija in družabnost.

Nedelja, 3. septembra 1978, ob 9. uri:

SLUŽBA BOŽJA na prostem v parku z duhovnim nagovorom. Celebrant mons. Lorenzo Bellomi, tržaški škof.

Ob 10. uri drugo predavanje: OD POSKUSA TOTALNEGA UNIČENJA DO ZARJE NOVEGA KRŠČANSTVA.

Kakšen je videti po šestdesetih letih ateizacijski podvig, ki ga je s pozicij totalitarne ideologije in prakse podvzela prva komunistična država v zgodovini — od Lenina preko Stalina in Hruščeva do Brežnjeva? Ali je bil Bog pod ozvezdjem Srpa in Kladiva likvidiran? Ali pa stojimo pred renesanso, ki dokazuje neuničljivo mladost evangelija? O tej temi se bo v svojem nastopu razgovoril strokovnjak, ki že leta sledi s kvalificiranega evropskega opazovališča religioznemu dogajanju v Sovjetski zvezi.

Po predavanju diskusija, nato premor za kosilo.

Ob 16. uri OKROGLA MIZA na temo: OB DRAMATIČNI 30-LETNICI: KOMINFORM IN SLOVENSTVO.

Drži ocena, ki je nekako v zraku med Slovenci na Tržaškem, da je namreč resolucija Kominforma '48 iztočila tukajšnjemu slovenstvu — stvarno in perspektivno — več vitalnosti kakor desetletja nasilnega potujčevanja? Kako je prišlo do dogodka, katerega posledice so bile vsekakor — mogoče bolj na psihološki kakor na politični ravni — katastrofalne? In ali je »kominformistično razpoloženje« v Trstu samo že zgodovina? Ali pa Kominform še naprej na tihem črpa slovensko življenjskost?

K tej žareči problematiki bodo z različnih strokovnih in idejnih pozicij pristopili kvalificirani predstavniki slovenskega kulturnopolitičnega Trsta.

Po tem nastopu diskusija, sklep, večerja, družabnost.

NB: Zmerom je mišljena poletna ura.

Septembrski otok

Tudi letos je že vse pripravljeno.

Prilavljeno za tisti predjesenski zmenek, ki je po dvanajstih srčnih in miselnih preveritvah že tako znan, da ne potrebuje veliko pojasnil in predstavljanja.

Rečes DRAGA, pa je domala povedano vse. Beseda, ki zveni v svojem pridevniškem pomenu celó prisrčno, ti z neposrednostjo vsega tehtnega in doživetea najavlja, kaj je to in kje je to, pa še, zakaj je to.

Človek, ki se spozna na navigacijske zemljevide slovenske duhovnosti, že dolgo pozna to edinstveno stvarnost sredi Morja odtujenosti. Začuda je podobna otoku. Skoraj bi mu dal ime po času, ko je nastal, po tistem mesecu zrelosti in obračunov, ko ga je odkril: Septembrski otok.

Kaj vse lahko nudi otok! Oddih, okrepičilo, zbranost, orientacija, pogum za nadaljevanje, volja po življenju je samo nekaj dragocenosti, ki čakajo na kopnem sredi valovja potnike in raziskovalce, izletnike in samotne plovce, ljudi s cilji in ljudi v iskanju.

Čar našega otoka je predvsem v tem, da je dostop nanj lahek in zares svoboden. Gostov nihče ne pregleduje in legitimira, misli in besede so na njem proste kot ptice, ki preletavajo njegovo zeleno spokojnost. Edina suverenost, ki se ji podrejšmo, je suverenost duha, kar je isto kot strpnost in strast do resnice.

Septembrski otok je kraj zbranoši. Nanj prihajamo vsako leto z vseh celin, izpod vseh podnebij, izza vseh okopov. Prihajamo vsak s svojim koordinatnim sečiščem univerzalnega in slovenskega. Prihajamo, da primerjamo svoja stališča in dognanja; da drznost enega odpra-

dalje na 2. strani ■

Septembrski otok

■ nadaljevanje s 1. strani

vi zaskrbljenost drugega; da osamljeni optimizem dobi novega kisika, da kopica zasebnih resnic in ljubezni zaživi v polnosti slovenskega iskanja in ustvarjanja. Prihajamo, da izmerimo silo usojenega in moč izvedljivega.

Na Septembrskem otoku je to mogoče. Morje okoli njega nas spominja, da so obzorja širša in čistejša, kot je pogosto naš vsakdan. Ponuja nam model harmonije, ki predvideva vse odtenke od mirne gladine do razpenjenih vodnih gmot, nikakor pa ne predpisane drže za vsak val ali celo za vsako kapljico posebej.

Ob takih razsežnostih se zavemo, da tudi slovenska obzorja smejo in morajo biti širša od onih, ki nam jih tolikokrat pogojujejo ovire, pa naj že bodo gorski masivi ali leseni plotovi. Na Septembrskem otoku sežeta pogled in misel, do koder zmoreda in hrepenita; vežeta ju le čut odgovornosti in spoštovanje do vsakogar.

To je kodeks Septembrskega otoka. Naj bo hkrati pozdrav DRAGE od njenega rojstnega leta 1966 do danes in za naprej.

Dobrodošli zatorej vsi, ki vam je DRAGA že v preteklosti kaj pomenila ali ki boste letos prvič cenili žar njenega spopadanja v iskanju vrednot in resnic, spočetih v večnosti, a rojenih za slovenski dan.

Dobrodošli vsi, ki prihajate s kakega drugega otoka, a se enako kot mi zavedate, da je morje vmes zato, da po njem plujemo drug do drugega, ne pa zato, da bi se v njem potapljali.

Dobrodošli vsi, ki vidite v našem praporu izziv ali kar bojno napoved. Sprejeti boste prijateljsko kot vsi.

Predvsem pa pozdravljeni vsi, ki tudi letošnjo DRAGO sprejemate za to, kar je vedno bila, je in bo: slovensko srečanje na križišču idej, analiz in načrtov.

V imenu svobode, zvestobe in odgovornosti.

DVA PRIJATELJA

V času med lansko in letošnjo DRAGO sta se za vedno poslovila od nas dva ugledna moža, ki sta v preteklosti počastila naša srečanja in jih obogatila

Škof dr. Maksimilijan Držečnik

z dragocenim duhovnim doprinosom. Oba sta bila duhovnika, oba velika Slovenca, oba sta izžarevala duhovno moč iskalcev resnice z malo in veliko začetnico.

13. maja letos je v 74. letu starosti umrl mariborski škof dr. MAKSIMILIJAN DRŽEČNIK. Doma je bil s Pohorja, od koder ga je življenjska pot po daljših ovinkih študijskih let povedla v prestolnico zelene Štajerske, kjer je po tistem ljudskem dekretu veljal za prvega meščana. Bil je bogoslovni učenjak, vesten in moder duhovni pastir, posebej pa še zaveden Slovenec v bližini severne meje, kar ga je tudi stalo preganjanje in izgnanstvo med zadnjo vojno. Leta 1949 je postal apostolski administrator mariborske škofije, leta 1960 pa njen redni škof. Možata premočrtnost mu je poleg ljubezni vernikov prinesla tudi spoštovanje oblastnikov. Leta 1974 je maševal v Dragi; s tem je izpričal razumevanje in simpatijo do rojakov za mejo ter živo čutenje slovenske Cerkve za vsa dogajanja v enotnem duhovnem prostoru naroda, katerega zvesti sin je bil.

Še prej, 2. decembra 1977, pa je sredi neumornega dela v Gorici omahnil škofijski kancler mons. dr. RUDOLF KLINEC, star 65 let. Po naključni simetriji slovenske usode je bil tudi on doma z valovitih vzpetin, iz Brd, prav tako ob neki meji, kjer je treba braniti in ohranjati dosti več kot v varnejšem osredju. Po opravljenem doktoratu iz cerkvenega prava se je posvetil predvsem zgodovini ter nam je kot temeljit publicist zapustil vrsto del o preteklosti svoje ožje domovine. Svoj vrh je dosegel v zasnovi in izpeljavi Slovenskega primorskega biografskega lek-sikona, s katerim si je izklesal trajen spomin. V DRAGI je kot predavatelj nastopil dvakrat. Leta 1969 je govoril o manjšinski problematiki v luči naravne-prava, krščanske etike in cerkvene zakonodaje, leta 1975 pa je podal širok pregled nad tem, kako je duhovščina na Primorskem med obema vojnama pripravljala osvoboditev slovenskega naroda. Obakrat je pokazal izredno poznavanje dejstev pa globino in gospodskost, ki sta bili lastni temu prijaznemu in delavnemu človeku.

Mons. dr. Rudolf Klinec

Oba spoštovana prijatelja, polna srčne in umske žlahtnosti v službi slovenske duhovnosti, bomo ohranili v hvaležnem spominu.

DUH IŠČE POT

Kdo in s čim je od leta 1966 do leta 1977 nastopil v Dragi

2. - 5. septembra 1966:

- Dr. Anton Kacin:
Položaj Slovencev danes
- Dr. Valentin Inzko:
Slovenci na Koroškem
- Dr. Matej Poštovan:
Slovenci na Primorskem
- Dr. Janez Janžekovič:
Znanost in svetovni nazori
- Dr. Janez Janžekovič:
Vprašanje človeške bitnosti in religije
- Dr. Aleš Lokar:
O tehniki sožitja in sodelovanja med ljudmi z različnim svetovnim nazorom
- Dr. Matej Poštovan:
Dialog v svetu
- Dr. Reginald Vospernik:
Kulturno - duhovne razmere med mlajšo koroško generacijo
- Dr. Drago Štoka:
O problematiki slovenske mladine na Tržaškem

2. - 3. septembra 1967:

- Dr. Toussaint Hočevvar:
Današnji slovenski položaj in perspektive za bodočnost
- P. dr. Roman Tominec:
Vloga krščanstva pri oblikovanju narodne zavesti in kulture v 1200 letih. Ali more to vlogo krščanstvo nadaljevati?
- Dr. Samo Pahor in dr. Midjo Susič:
Analiza sociološkega sestava za mejskih Slovencev
- Dr. Drago Legiša:
Kako približati današnjemu prebivalstvu naše javno delovanje
- Dr. Matej Poštovan:
Slovenski zamejski katoličani in njihovo javno delovanje po koncilu
- Dr. Vinko Zwitter:
Pokoncilski položaj koroških Slovencev
- Dr. Martin Kranner:
Pogledi in praktične izkušnje na Goriškem

31. avgusta in 1. septembra 1968:

- Dr. Janko Pleterski:
Združena Evropa in Slovenci

- Dr. Ludvik Vrtačič:
ABC slovenske problematike v obdobju združevanja Evrope
- Dr. Feliks J. Bister:
Slovenec med Vzhodom in Zahodom - Dediščina - Samospoznavanje - Možnosti
- Dr. Alojz Tul:
Združena Evropa in narodna manjšina
- Dr. Vekoslav Grmič:
Dialog Cerkve s svetom
- Dr. Vekoslav Grmič:
Vzroki modernega ateizma
- Dr. Vladimir Klemenčič:
Izseljevanje, problem Slovenije in Slovencev
- Dr. Valentin Inzko:
Koroška in izseljeniški problemi
- Dr. Franc Mljač:
Prispevek k razpravi o izseljevanju - Kanalska dolina
- Dr. Rado Bednarik:
Problem izseljevanja na Primorskem in v Beneški Sloveniji

- Bogo Samsa:
Izseljevanje iz tržaške pokrajine
- Izidor Predan:
Beneška Slovenija
- Dr. Alojz Rebula:
Slovenci med domom in svetom

30. - 31. avgusta 1969:

- Dr. Rudolf Klinec:
Manjšinska problematika v luči naravnega prava, krščanske etike in cerkvene zakonodaje
- Dr. Drago Klemenčič:
Verski položaj na Slovenskem
- Dr. Janko Zerzer:
Koroški plebiscit - Ozadja in posledice
- Dr. Maks Šah:
Socialna preobrazba družbe s posebnim pogledom na zamejstvo
- Dr. Boris Pahor:
Za novo slovensko elito
- Dr. Dušan Nendl in Franc Jeza:
Kakšno pot naj izbirajo Slovenci za najboljšo mednarodno uveljavitev

5. - 6. septembra 1970:

- Dr. Jože Goričar:
Socialna preobrazba slovenske družbe

- Ciril Zlobec:
Današnja slovenska idejno-kulturna stvarnost
- Prof. Tomaž Pavšič:
Kulturna povezanost
- Dr. Emidij Susič:
Mednarodna povezanost
- Dr. Maks Miklavčič:
O etičnem potencialu in stiski malih narodov pri sodobnem razvoju enotnega človeške družbe
- Dr. Matej Poštovan:
Etični potencial in stiska malih narodov
- Prof. Edvard Kocbek:
Zaprto in odprto sodobne slovenske kulture
- Inž. Vladimir Vremec:
Idejno - kulturna stvarnost v zamejstvu in zdomstvu
- Lev Detela:
Odprtost in zaprtost slovenske kulture

4. - 5. septembra 1971:

- Dr. Jože Velikonja:
Današnja vloga zdomske Slovenije
- Dr. Drago Štoka:
Perspektive slovenske narodne skupnosti v zamejstvu
- Dr. Jurij Zalokar:
Nekaj pogledov na psihologijo raznarodovanja
- Dr. Gorazd Kušej:
Novosti v družbeno - politični ureditvi Jugoslavije
- Dr. Vladimir Murko:
Politično - ekonomski položaj Slovenije po zveznih ustavnih dopolnilih
- Dr. Ludvik Vrtačič:
Kritične pripombe k ustavnim spremembam v Jugoslaviji

2. - 3. septembra 1972:

- Inž. Boris Sancin:
O idejnem pluralizmu
- Dr. Lojze Šuštar:
Svoboda vesti kot izraz človekovega dostojanstva
- Dr. Jožko Tischler:
Oris stanja narodne skupnosti na Koroškem

dalje na 4. strani ■

DUH IŠČE POT

■ nadaljevanje s 3. strani

Župnik Emil Cenčič:

Oris stanja narodne skupnosti v Beneški Sloveniji

Dr. Damijan Paulin:

Oris stanja narodne skupnosti na Goriškem in Tržaškem

Prof. Alojz Rebula:

O spremenljivosti in nespremenljivosti vrednot

1. - 2. septembra 1973:

Prof. Janko Messner:

Generacijska problematika na Koroškem

Župnik Valentin Birtič:

Družina v Beneški Sloveniji

Dr. Ivan Hribnik:

Kako gleda zdravnik na ljubezen v družini

Dr. Danilo Sedmak:

Generacijska problematika na Tržaškem

Dr. Anton Trstenjak:

Stara in nova podoba družine

7. - 8. septembra 1974:

Dr. Bratko Kreft:

Cankar in slovenstvo

Bogo Samsa:

Dve mednarodni konferenci o manjšinah

V ZBORNIKIH

SO IZŠLA PREDAVANJA ZA NASLEDNJA LETA:

1968: DRAGA 1968 (razprodano)

1969: } SLOVENSKO USODO

1970: } KROJIMO VSI

1971: ZBORNIK DRAGA '71

1972: IDEJE IN VREDNOTE

1973: DRAGA '73

1974: DRAGA '74 - SLOVENEK MED DOMOM IN SVETOM

1975: DRAGA '75 (razprodano)

1976: DRAGA '76

1977: DRAGA '77

Prof. Samo Pahor:

Kaj moramo storiti, da se bodo naše razmere spremenile

Dr. Drago Štoka:

Tržaška mednarodna konferenca o manjšinah

Dr. Valentin Inzko:

»Skupna Koroška«

Dr. Peter Urbanc:

Slovenci v Kanadi

Dr. Janez Zdešar:

Slovenci - zdomci v Nemčiji

Dr. Andrej Kobal:

Slovenec v svetu

6. - 7. septembra 1975:

Dr. Drago Legiša:

Mednarodna konferenca v Helsinkih in slovenska stvarnost

Dr. Pavel Apovnik, dr. Damijan Paulin,

dr. Rafko Dolhar in dr. Zorko Harej: Pomen samostojnega javnega nastopa (okrogla miza)

Dr. Rudolf Klinec:

Kako je duhovščina pripravljala osvoboditev slovenskega naroda na Primorskem

Dr. Venceslav Tuta - Dr. Rado Bednarik:

Tudi ti so polagali temelje svobodi

4. - 5. septembra 1976:

Franček Križnik:

Marksizem in svoboda

Dr. Kazimir Humar:

Dileme svobodnega tiska

Prof. Boris Pahor:

Troje velikih sporočil (Kette - Cankar - Kosovel)

3. - 4. septembra 1977:

Saša Martelanc:

Slovenska misel, vzpluj

Dr. Lojze Ambrožič:

Luči in sence v pokoncilski prenovi

Vinko Ošlak:

Med srhom Kapitala in žarom Evangelija (Tri orodja za enajsto tezo)

POJASNILA

XIII. STUDIJSKI DNEVI so tudi letos na Opčinah (Opicina) na vrtu Finžgarjevega doma (Marijanišče), Narodna ulica 89, na glavni cesti proti Sežani. Kraj je miren in ves v zelenju, čeprav je v središču Opčin. V primeru slabega vremena je na razpolago dvorana Finžgarjevega doma. Opčine imajo poleg tega zelo pogostne avtobusne in tramvajske zveze z mestom in okolico.

PRISPEVKI ZA STUDIJSKE DNEVE: prostovoljni. Za tiste, ki želijo, bo na razpolago hrana in prenočišče. Prosimo, da bi se čimprej prijavili.

POJASNILA IN PRIJAVE: Društvo slovenskih izobražencev, ulica Donizetti 3/1, Trst, Italija. Po telefonu od 28. avgusta do 1. septembra na štev. 768189 od 17. do 19. ure.

Dopisnike in fotografe prosimo, da se akreditirajo na sedežu DSI do predstavitve v petek, 1. septembra, zvečer.

SEZNAM NEKATERIH JAVNIH OBČIL, KI SO POROČALA O DRAGI '77

PRIMORSKI DNEVNIK (Trst)

NOVI LIST (Trst)

GOSPODARSTVO (Trst)

KATOLIŠKI GLAS (Gorica)

MLADIKA (Trst)

ZALIV (Trst)

IL MERIDIANO DI TRIESTE (Trst)

BOLLETTINO DEGLI SLOVENI IN ITALIA (Trst)

DELO - glasilo KPI (Trst)

RADIO TRST A

NAŠ TEDNIK (Celovec)

KLIC TRIGLAVA (London)

VOCE ISONTINA (Gorica)

OGNJIŠČE (Koper)

NAŠA LUČ - mesečnik za Slovence na tujem (Celovec)

DIE FURCHE (Dunaj)

AMERIŠKA DOMOVINA (Cleveland)

SVOBODNA SLOVENIJA (Buenos Aires)

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

(Buenos Aires)

SIJ SLOVENSKE SVOBODE

(Buenos Aires)